

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Łodzi

LLO – 4113-01-01/2013

D/13/503

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Łodzi

ul. Kilińskiego 210, 90-980 Łódź

T +48 42 239 32 00, F +48 42 239 32 90

llo@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	D/13/503 – Efekty kształcenia w szkołach niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi
Kontrolerzy	1. Maria Ślufik - Wojtera, główny specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr 85965 z dnia 12 kwietnia 2013 r. (dowód: akta kontroli str.1-2) 2. Jolanta Nowak, główny specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr 85966 z dnia 12 kwietnia 2013 r. (dowód: akta kontroli str. 3-4)
Jednostka kontrolowana	Katolickie Liceum Ogólnokształcące im. Jana Pawła II w Łodzi (dalej: Liceum, LO), ul. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego 156, 91-170 Łódź. Regon 101488704
Kierownik jednostki kontrolowanej	Ksiądz mgr Tadeusz Bednarek pełniący funkcję Dyrektora Katolickiego Liceum Ogólnokształcącego im. Jana Pawła II w Łodzi od 15 marca 1991 r. (dowód: akta kontroli str. 5-6, 175)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Pozytywną ocenę uzasadnia:

- spełnianie wymogów niezbędnych do posiadania uprawnień szkoły publicznej oraz działalność Liceum zgodną ze Statutem,
- stan bazy lokalowej oraz wyposażenia zapewniający realizację programów nauczania, programu profilaktyki, programów wychowawczych, przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów, a także zapewnienie przez Dyrektora bezpiecznych i higienicznych warunków nauki i pobytu w szkole,
- prawidłowo zorganizowany i realizowany proces dydaktyczny,
- posiadanie przez nauczycieli odpowiednich kwalifikacji do prowadzenia zajęć dydaktycznych,
- uwzględnienie w przyjętych programach nauczania - podstaw programowych.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen częściowych dotyczących działalności w badanym obszarze: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Organizacja szkół niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych

1.1 Zgodność działania Liceum z ustawą o systemie oświaty i statutem szkoły

1.1.1 Podstawy formalno-prawne funkcjonowania Liceum

Opis stanu
faktycznego

Liceum - zgodnie z art. 82 ust. 3, 3a i 5 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty² (zwanej dalej ustawą o systemie oświaty) - posiada zaświadczenie o wpisie do ewidencji szkół niepublicznych wydane przez Prezydenta Miasta Łodzi w dniu 20 czerwca 2002 r. Zaświadczenie zawiera niezbędne dane wynikające z art. 82 ust.3a ustawy o systemie oświaty.

Organem prowadzącym Liceum jest Archidiecezja Łódzka w Łodzi.

Liceum posiada uprawnienia szkoły publicznej nadane jej decyzją Prezydenta Miasta Łodzi z dnia 20 czerwca 2002 r.

(dowód: akta kontroli str.7-10)

1.1.2 Zgodność statutu z przepisami prawa

Organ prowadzący – zgodnie z art. 84 ust. 1 ustawy o systemie oświaty – określił w dniu 29 kwietnia 2008 r. Statut Katolickiego Liceum Ogólnokształcącego im. Jana Pawła II w Łodzi, który zawierał wszystkie dane wynikające z art. 84 ust. 2 ustawy o systemie oświaty. Uregulowane zostały m.in. zasady tworzenia oddziałów szkolnych, kwestie dotyczące przyjęcia i skreślenia z listy uczniów, zasady funkcjonowania stowarzyszeń i organizacji młodzieżowych, organizacja zajęć pozalekcyjnych, prawa i obowiązki uczniów. Według zapisów w Statucie, uczniowie mieli możliwość korzystania z gabinetu profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej, a w art. 32 ust. 4 Statutu zagwarantowano, iż „w trudnych sytuacjach opiekuńczo-wychowawczych, wychowawca powinien korzystać z pomocy dyrekcji szkoły oraz może korzystać z pomocy specjalistów, zachowując odrębne przepisy prawa i Statutu szkoły”.

W art. 2 ust. 3 Statutu określono, iż „w przypadku nieotrzymania promocji do klasy następnej, uczeń nie może powtarzać tej klasy w naszej szkole”.

W kontrolowanym okresie jeden uczeń, w roku szkolnym 2010/2011 nie otrzymał promocji do klasy następnej (otrzymał dwie oceny niedostateczne i nie zdał egzaminów poprawkowych) i rodzice ucznia przenieśli go do innej szkoły. Prawidłowość stosowanych w Liceum zasad klasyfikowania i promowania tego ucznia była poddana kontroli doraźnej przez Kuratorium Oświaty w Łodzi, które nie stwierdziło nieprawidłowości, jak również nie kwestionowało zapisu art. 2 ust. 3 Statutu.

(dowód: akta kontroli str. 11-31,167,176-178)

Ogólne zasady oceniania uczniów określone zostały w art. 39 Statutu. Natomiast szczegółowe: kryteria oceniania, zasady przeprowadzania egzaminów klasyfikacyjnych i poprawkowych, zasady wystawiania ocen z zachowania szczegółowo ujęte zostały w wewnątrzszkolnym systemie oceniania (w.s.o.)³, którego załącznik stanowił regulamin oceniania

² Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.

³ Dokumenty na każdy rok szkolny zatwierdzane przez Dyrektora odpowiednio 1 września 2010 r. i 1 września 2012 r.

i zachowania ucznia. Przedmiotowe systemy oceniania stanowiły elementy składowe w.s.o., który był zgodny z §3 ust. 3 rozporządzenia MEN z 30 kwietnia 2007 r. Określono w nim m.in. zasady i kryteria oceniania, zasady przeprowadzania egzaminów klasyfikacyjnych i poprawkowych, zasady wystawiania ocen z zachowania. Ponadto, ustalone zostały szczegółowe warunki i sposób ustalenia śródrocznej i rocznej oceny klasyfikacyjnej z danego modułu, z zachowaniem skali określonej zarówno w w.s.o., jak i w Statucie, czym wypełniono wymagania wynikające z §14 ust. 3 oraz §15 ust. 2 rozporządzenia MEN z 30 kwietnia 2007 r.

(dowód: akta kontroli str.32-41,109,179-193)

W badanym okresie Kuratorium Oświaty w Łodzi nie przeprowadziło ewaluacji, dokonywało natomiast wizytacji w formie obserwacji egzaminów. W dniu 3 września 2010 r. Kuratorium Oświaty w Łodzi przeprowadziło kontrolę doraźną dotyczącą zgodności z przepisami prawa zasad klasyfikowania i promowania z języka polskiego jednego ucznia w związku z pisemną skargą rodziców. Wizytator stwierdził wystawienie oceny jako zgodne z rozporządzeniem MEN z 30 kwietnia 2007 r. i zgodne z w.s.o. Ponadto wizytator stwierdził, iż egzamin poprawkowy został przeprowadzony zgodnie z trybem zawartym w ww. rozporządzeniu i oceniony zgodnie z w.s.o. Wizytator nie wydał zaleceń.

(dowód: akta kontroli str.110,176-178)

1.1.3 Sposób i źródła finansowania działalności Liceum

Źródła finansowania Liceum określone zostały w art. 42 Statutu, w którym ustalono, iż budżet szkoły tworzony był z czesnego wnoszonego przez rodziców, dotacji ustalonych na podstawie odrębnych przepisów, dotacji z Kurii Archidiecezji Łódzkiej oraz darowizn od osób fizycznych i prawnych. W zakresie gospodarki finansowej zapisano ponadto, iż „Dyrektor LO podlegał ustaleniom i nadzorowi organu prowadzącego oraz kontroli organu dotującego w zakresie środków otrzymanych z dotacji”.

(dowód: akta kontroli str.30-31,111-115)

Ustalone
nieprawidłowości

Ocena
częstkowa

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- zapis art. 2 ust. 3 Statutu był w ocenie Najwyższej Izby Kontroli niezgodny z treścią przepisu § 20 ust. 8 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych⁴ (zwanego dalej rozporządzeniem MEN z 30 kwietnia 2007 r.), który stanowi, iż uczeń, który nie spełnił warunków określonych (...), nie otrzymuje promocji do klasy programowo wyższej (na semestr programowo wyższy) i powtarza klasę (semestr) (...).

W toku kontroli – w dniu 9 maja 2013 r. – organ prowadzący dokonał zmiany Statutu, poprzez wykreślenie (unieważnienie) art. 2 ust. 3 Statutu. Zmiana Statutu została w dniu 17 maja 2013 r. – zgodnie z art. 82 ust. 5 ustawy o systemie oświaty - przekazana do organu prowadzącego ewidencję placówek oświatowych.

⁴ Dz. U. Nr 83, poz. 562 ze zm.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie, pomimo stwierdzonej nieprawidłowości, ocenia działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Wyposażenie Liceum do realizacji jego celów statutowych oraz zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków nauki i pobytu w Liceum

2.1. Wyposażenie w sprzęt i pomoce dydaktyczne niezbędne do realizacji podstawy programowej

Opis stanu
faktycznego

Liceum posiada sprzęt i pomoce dydaktyczne niezbędne do realizacji podstawy programowej określonej przez Ministra Edukacji Narodowej w rozporządzeniach⁵. Pracownie języka polskiego i języka angielskiego wyposażone były m.in. w słowniki, encyklopedie, podręczniki, leksykony, literaturę, filmy DVD, pomoce wizualne, telewizory, odtwarzacze DVD, komplety płyt do nauczania, sprzęt komputerowy z kamerą, telewizorami, głośnikami - sterowany przez nauczyciela z konsoli z łączem internetowym oraz magnetofon ze spowalniaczem. Pracownia biologiczna oprócz pomocy dydaktycznych w postaci preparatów, plansz, albumów, mikroskopów, wyposażona była w mikroskop połączony z kamerą, pozwalający na obserwację obiektów przez wszystkich uczniów na telewizorze. Zajęcia informatyczne odbywały się w dwóch salach (14-to stanowiskowych), w których uczniowie mieli dostęp do internetu. Zajęcia z wychowania fizycznego odbywały się w hali sportowej oraz na boiskach (do piłki nożnej i do piłki koszykowej) lub bieżni. Urządzenia i sprzęt sportowy pozwalały na zdobycie i rozwinięcie przez uczniów umiejętności sportowych określonych w podstawach programowych.

Również w ocenie rodziców uczniów Liceum (43 anonimowych ankiet), budynek został przystosowany do potrzeb dydaktycznych i wychowawczych (97,67% ankietowanych oceniło pozytywnie), według 95,35% ankietowanych liczebność klas była odpowiednia, a ponadto w wystarczającym stopniu informowani byli o postępach swojego dziecka (95,35% ankietowanych).

W ankietach skierowanych do nauczycieli (33 wypełnionych anonimowych ankiet), 93,94% ankietowanych oceniło warunki lokalowe jako odpowiednie, jedna osoba nie udzieliła odpowiedzi, a jeden nauczyciel wskazał na nieodpowiednie oświetlenie w sali lekcyjnej nr 27. Jak ustalono w trakcie kontroli, opiekun tej sali nie wskazywał na potrzeby zmiany (poprawy) oświetlenia pomieszczenia.

Nauczyciele zwracali uwagę na potrzeby doposażenia sal lekcyjnych m.in. w sprzęt: rzutniki multimedialne, tablice multimedialne, DVD, telewizory, odtwarzacze CD, słowniki i nowości wydawnicze, a także utworzenie kolejnej sali komputerowej. Uczniowie pozytywnie ocenili (ankieta przeprowadzona wśród 46 licealistów z drugich i trzecich oddziałów) wyposażenie budynku szkolnego (91,30% ankietowanych) oraz korzystanie przez nauczycieli z pomocy dydaktycznych (76,09% ankietowanych).

(dowód: akta kontroli str.116-121,158-161)

2.2 Zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków nauki

Przeprowadzone w trakcie kontroli oględziny wykazały, że zarówno uczniowie, jak i pracownicy mieli zapewnione bezpieczne i higieniczne warunki pobytu w szkole oraz na zajęciach organizowanych poza obiektami należącymi do szkoły, co wynika z obowiązków określonych w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z

⁵ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 26 lutego 2002 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. Nr 51, poz. 458 ze zm.), rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2012 r. poz. 977)

dnia 31 grudnia 2001 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach⁶.

(dowód: akta kontroli str.122,172-174)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

3. Efekty dydaktyczne Liceum

Opis stanu
faktycznego

3.1. Wyniki klasyfikacji i promocji uczniów w wewnątrzszkolnym systemie oceniania

Liceum, posiadając uprawnienia szkoły publicznej zobowiązane było stosować zasady klasyfikowania i promowania uczniów stosownie do przepisów rozporządzeniem MEN z 30 kwietnia 2007 r. oraz zgodnie z postanowieniami Statutu i w.s.o.. Zarówno analiza arkuszy ocen ucznia, jak i wynik kontroli doraźnej przeprowadzonej w 2010 roku przez Kuratorium Oświaty w Łodzi wskazują na stosowanie zasad klasyfikowania i promowania uczniów zgodnie z w.s.o. oraz zgodnie z rozporządzeniem MEN z 30 kwietnia 2007 r.

W latach szkolnych 2009/2010 – 2011/2012 w Liceum utworzono odpowiednio 6, 5 i 5 oddziałów. Liczba uczniów w LO ogółem kształtowała się od 121 (na początku roku szkolnego 2009/2010) do 91 uczniów (na początek i koniec roku szkolnego 2011/2012). W latach 2010/2011 oraz 2011/2012 promocji do klasy wyższej nie otrzymało po jednym uczniu.

Na wniosek rodziców w roku szkolnym 2009/2010 trójka uczniów odeszła do innych szkół (powodami odejścia były: sprawy osobiste, przejście do innej szkoły po pierwszym miesiącu nauki ponieważ była to szkoła do której uczeń nie dostał się od września), a jeden uczeń (z innej szkoły) został przyjęty do Liceum. W ciągu roku szkolnego 2010/2011 tylko jeden uczeń – na wniosek rodziców - został przeniesiony do innej szkoły. Uczeń ten nie był promowany do klasy wyższej, nie zdał egzaminów poprawkowych z języka polskiego i chemii, w związku z czym rodzice podjęli decyzję o zmianie szkoły.

Tylko w jednym roku szkolnym – 2010/2011, jeden uczeń osiągnął średnią ocenę powyżej 4,75.

(dowód: akta kontroli str.123-124,198-203)

Liceum posiadało informacje dotyczące losów absolwentów oraz dokonywało analiz w zakresie zdawalności absolwentów na studia wyższe. W badanym okresie wszyscy absolwenci zostali przyjęci na studia wyższe. Z prowadzonych w LO analiz wynikało, że największą popularnością cieszyły się kierunki na Uniwersytecie Łódzkim, Uniwersytecie Medycznym oraz na Politechnice Łódzkiej.

(dowód: akta kontroli str.125-128)

3.2. Wyniki Liceum na egzaminach zewnętrznych

W latach szkolnych 2009/2010 – 2011/2012 wszyscy absolwenci (odpowiednio: 45, 29 i 42 osoby) przystępowali do egzaminu maturalnego i uzyskali świadectwo dojrzałości.

(dowód: akta kontroli str.10)

Analiza średnich wyników z egzaminu maturalnego pisemnego dla poziomu podstawowego wykazała, że w latach 2010-2012 maturzyści Liceum osiągnęli wyższe wyniki niż średnie wyniki krajowe, np. w 2010 r.: język angielski wynik

⁶ Dz. U. Nr 6, poz. 69 ze zm.

wyższy o 25,89%, język polski wynik wyższy o 24,91%, matematyka wynik wyższy o 17,75%, w 2011 r.: historia wynik wyższy o 19,75%, matematyka wynik wyższy o 16,38%, w 2012 r.: język angielski wynik wyższy o 18,85%, matematyka wynik wyższy o 17,87%.

Wyjątek stanowił niższy wynik osiągnięty w 2012 roku dla egzaminu z fizyki i astronomii, przy czym przedmiot ten zdawały dwie osoby.

Natomiast analiza średnich wyników z egzaminu maturalnego pisemnego dla poziomu rozszerzonego wykazała, że:

- w 2010 roku maturzyści Liceum osiągnęli wyższe wyniki niż średnie wyniki krajowe, za wyjątkiem egzaminu z Wiedzy o społeczeństwie (średni wynik trójki zdających wyniósł 38% przy średnim krajowym – 50,76%),
- w 2011 roku na 9 badanych przedmiotów, w 4 przypadkach średnie wyniki Liceum były wyższe, niż średnie wyniki krajowe, niższe wyniki osiągnęli uczniowie z przedmiotów np.: chemia, historia, matematyka,
- w 2012 roku na 10 przedmiotów badanych, w 2 przypadkach średnie wyniki Liceum były wyższe niż średnie wyniki krajowe, niższe wyniki maturzyści otrzymali np. z przedmiotów: chemia, historia, biologia.

(dowód: akta kontroli str.130-131)

Analiza wskaźnika edukacyjnej wartości dodanej (EWD) obliczonej dla Liceum (i opublikowanej na stronie internetowej www.ewd.edu.pl) na podstawie danych egzaminacyjnych z lat 2010-2012 wykazała, że w przypadku:

- przedmiotów humanistycznych (język polski, historia, wo) i odrębnie dla języka polskiego - wartości rozkładały się wokół środka osi współrzędnych, przy wynikach zarówno dodatniego jak i ujemnego EWD (od -1 do +1 pkt), a średni poziom umiejętności uczniów w tych obszarach lokował się w przedziale od 97 do 103 pkt. Oznacza to, że pozycja szkoły w tych obszarach jest „neutralna”,
- przedmiotów matematyczno-przyrodniczych (matematyka, biologia, chemia, fizyka, geografia, informatyka) i odrębnie dla matematyki - wartości rozkładały się w prawej górnej ćwiartce osi współrzędnych, przy dodatnim wskaźniku EWD (od 0 do 4 pkt), a średni poziom umiejętności uczniów w tych obszarach lokował się w przedziale od 102 do 107 pkt. Oznacza to, że szkoła osiągnęła dodatni wskaźnik przyrostu wiedzy uczniów (EWD), a uczniowie uzyskali wyższe niż przeciętne wyniki na egzaminie maturalnym z tych przedmiotów „Szkoła sukcesu”.

(dowód: akta kontroli str. 144-147)

Porównanie wyników w skali staninowej uczniów przyjętych do Liceum w 2009 roku i wyników tych uczniów osiągniętych na maturze w 2012 roku wykazało, że:

- z grupy przyjętych w 2009 roku uczniów do Liceum - ponad 88% legitymowało się wynikiem od 5 (średnia) do 9 (najwyższa) w skali staninowej osiągniętym na egzaminie gimnazjalnym z części humanistycznej. Podobnie kształtowały się wyniki dotyczące egzaminu gimnazjalnego z części matematyczno-przyrodniczej – ponad 90% uczniów osiągnęło wynik plasujący się od 5 do 9 pozycji w skali staninowej.
- uczniowie ci z matury z języka polskiego i matematyki osiągnęli głównie poziom określony w skali staninowej jako 4 (niski średni) i 5 (średni)

(dowód: akta kontroli str.148-155)

Jak wyjaśniła Wicedyrektor Liceum, po wnikliwej analizie wyników matur przez nauczycieli przedmiotów i dyskusjach na zebraniach zespołów przedmiotowych określono przyczyny osiągnięcia niższych w latach 2011-2012 wyników matur, niż średnie krajowe. Głównymi powodami były: wybór przez uczniów rozszerzenia nie zawsze zgodnie z zainteresowaniem, a biorąc pod uwagę „łatwość” treści przedmiotowych i ilość koniecznego do przyswojenia materiału, rezygnacja w trzeciej klasie z uczestnictwa w realizacji rozszerzenia i deklarowanie zdawania

matury z innego przedmiotu niż wybrany wcześniej, zróżnicowany poziom wiedzy uczniów, zaangażowanie i motywacja uczniów.

Dyrektor Liceum wraz z nauczycielami podejmowali szereg działań na rzecz zwiększenia efektów kształcenia, m.in.:

- tworzenie międzyklasowych grup uczących się matematyki na różnych poziomach – podstawowym i rozszerzonym,
- wprowadzenie dodatkowych godzin w celu rozwiązywania arkuszy maturalnych,
- indywidualne konsultacje z nauczycielami,
- proponowanie udziału w konkursach, olimpiadach, przez co młodzież pogłębiała wiedzę, a także uczyła się opanowania stresu przed egzaminem,
- pisanie obowiązkowo trzech „próbnych” matur.

Ponadto, Pani Wicedyrektor stwierdziła, iż analiza EWD z lat 2010-2012 stanowiła informację o konieczności wzmożonej i zintensyfikowanej pracy w latach przyszłych w odniesieniu do przedmiotów humanistycznych, a w przypadku przedmiotów matematyczno-przyrodniczych, w związku z osiągnięciem pozycji „szkoła sukcesu”, jako wniosek na przyszłość - dalsza praca nad utrzymaniem tego stanu oraz stale motywować uczniów by osiągalni coraz lepsze wyniki.

(dowód: akta kontroli str.132-135,194)

3.3. Wyniki Liceum uzyskane w konkursach i olimpiadach przedmiotowych

Obniżył się wynik Liceum w „Ogólnopolskim Rankingu Liceów Ogólnokształcących 2013” opublikowanym na stronie internetowej www.perspektywy.pl. Jak wynika z danych opublikowanych w tym rankingu w 2010 roku LO zajmowało 256 miejsce w kraju, w 2011 roku nastąpił znaczący spadek, bo na 446 miejsce, natomiast w roku bieżącym Liceum zajmuje 444 miejsce. W rankingu wojewódzkim, LO zajmuje w chwili obecnej 33 miejsce. Na taki stan wpływ ma mały udział uczniów w olimpiadach, tylko trzech uczniów Liceum brało udział (w latach szkolnych 2009/2010 i 2010/2011) w dwóch olimpiadach, osiągając następujące wyniki: jedna osoba (2009/2010) była finalistą etapu wojewódzkiego, jedna osoba (2010/2011) była laureatem zawodów okręgowych.

Ponadto 8 uczniów wzięło udział w olimpiadach języka rosyjskiego, konkursach fizycznych, konkursie Tischnerowskim oraz olimpiadzie wiedzy o świętym Maksymilianie Marii Kolbe, osiągając finał danego konkursu i zajmując pierwsze lub drugie miejsce w etapie lub w finale.

(dowód: akta kontroli str.136, 195-196)

Uczniowie Liceum brali udział - w badanym okresie - w licznych zawodach sportowych. Ogółem w 24 takich imprezach udział wzięło 77 uczniów, a w przypadku dwóch imprez (Diecezjada zorganizowana przez Archidiecezję Łódzką i zawody w koszykówce zorganizowane przez Miejski Szkolny Związek Sportowy) uczniowie Liceum zajęli odpowiednio 3 i 2 miejsce.

(dowód: akta kontroli str.137-138)

3.4. Uzyskiwane efekty kształcenia w opinii środowiska szkolnego

W przeprowadzonej wśród 33 nauczycieli Liceum ankiecie stwierdzili oni, iż realizując program nauczania, w szczególności przekazywali treści i kształcili umiejętności potrzebne uczniom na egzaminie zewnętrznym (93,94% ankietowanych), a wyniki tych sprawdzianów omawiali podczas spotkań rady pedagogicznej (90,91% ankietowanych), podczas spotkań zespołów przedmiotowych (81,82% ankietowanych) oraz w indywidualnych rozmowach między nauczycielami (84,85% ankietowanych).

Ankietowani uczniowie (46 osób) podali, iż na wybór Liceum przede wszystkim wpływ miała opinia o szkole i nauczycielach (52,17% ankietowanych), oferta edukacyjna Liceum (43,48% ankietowanych), odległość do domu (39,13% ankietowanych) oraz wyniki egzaminów zewnętrznych (28,26% ankietowanych). Tylko jeden uczeń z ankietowanych wybrał LO z uwagi na nie przyjęcie do innego

liceum. Według własnej oceny uczniów – 80,43% ankietowanych uważało, że może osiągnąć lepsze oceny, a aktualne wyniki w nauce określali na: bardzo dobre i dobre (54,35% ankietowanych), średnie (39,13% ankietowanych) oraz słabe (6,52% ankietowanych). W ocenie rodziców - 43 ankietowanych – byli w wystarczającym stopniu informowani o postępach w nauce dziecka (95,35% ankietowanych), a zdaniem uczniów – znają oni zasady oceniania w szkole (82,61% ankietowanych) i bieżąco informowani są o ocenach (100% ankietowanych).

Zarówno nauczyciele, jak i uczniowie ocenili, iż nie zawsze sprawdziany i egzaminy w sposób właściwy i rzetelny sprawdzają wiedzę uczniów (66,67% ankietowanych nauczycieli i 39% ankietowanych uczniów). Natomiast 55,81% ankietowanych rodziców i 54,35% ankietowanych uczniów uznało, że szkoła dobrze przygotowuje uczniów do egzaminów zewnętrznych.

Zdaniem rodziców i uczniów atmosfera w szkole sprzyjała nauce i pracy twórczej. Według oceny 88,37% ankietowanych rodziców i 71,74% ankietowanych uczniów - chętnie uczęszczali do szkoły, nie mniej jednak 26,09% ankietowanych uczniów nie było zadowolonych z panującej w klasie atmosfery.

(dowód: akta kontroli str.158-163)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

4. Organizacja i realizacja procesu dydaktycznego

4.1. Kwalifikacje nauczycieli

Opis stanu
faktycznego

Struktura zatrudnienia nauczycieli w Liceum przedstawiała się następująco:

- nauczycieli dyplomowanych było odpowiednio: w roku 2010/2011 - 10; w roku 2011/2012 - 16 i w roku 2012/2013 – 15 (I semestr) oraz 14 (II semestr),
- stan zatrudnienia nauczycieli mianowanych kształtował się na poziomie kolejno: 20; 17 i 13 osób,
- kontraktowych nauczycieli w całym ww. okresie było 4,
- w roku 2010/2011 szkoła zatrudniała 2 stażystów, a w roku 2012/2013 – 1,
- w całym analizowanym okresie w szkole nie było nauczycieli bez stopnia awansu.

Łącznie w poszczególnych latach w Liceum pracowało:

- w 2010/2011 roku 36 nauczycieli, w tym 24 pełnozatrudnionych i 12 w niepełnym wymiarze czasu pracy,
- w 2011/2012 roku 37 nauczycieli (24 pełnozatrudnionych i 13 niepełnozatrudnionych),
- w 2012/2013 roku – 33 osoby (I semestr) i 32 osoby (II semestr), w tym odpowiednio: w I semestrze 20 pełnozatrudnionych oraz 13 w niepełnym wymiarze, a w II semestrze – 19 pełnozatrudnionych i 13 niepełnozatrudnionych.

(dowód: akta kontroli str. 42)

Nauczyciele zatrudnieni w Liceum w roku szkolnym 2012/2013 posiadali kwalifikacje do prowadzenia powierzonych im zajęć, wymagane rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od

nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudniać nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli⁷.

(dowód: akta kontroli str. 43-47)

Z pobranych w trakcie kontroli ankiet od 43 rodziców uczniów klas II i III LO wynikało, że:

- a) odnośnie indywidualizowania pracy z uczniami – 37% ankietowanych potwierdziło stosowanie przez nauczycieli takiej formy nauczania, 42% rodziców stwierdziło, że nie wszyscy nauczyciele stosują indywidualizację nauczania, 9% udzieliło odpowiedzi przeczącej, a pozostali nie mieli zdania,
- b) większość ankietowanych (49%) uważała, że nauczyciele uczą współpracy w grupie, 28% rodziców stwierdziło, że nie wszyscy nauczyciele uczą takiej współpracy, 5% dało odpowiedź przeczącą, a pozostali nie mieli zdania,
- c) większość, tzn. 37%, odpowiedziało, że nauczyciele uczą samodzielności w życiu, 33% stwierdziło, że nie wszyscy, 7% udzieliło przeczącej odpowiedzi, a pozostali nie mieli zdania,
- d) większość (47%) oceniła, że nauczyciele dobrze przygotowują uczniów do egzaminów końcowych, 42% – że nie wszyscy, pozostali nie mieli zdania.

(dowód: akta kontroli str. 162)

W ankietach złożonych w trakcie niniejszej kontroli przez 46 uczniów klas II i III LO, w odpowiedzi na pytania, czy:

- a) nauczyciele potrafili zaciekać swoim przedmiotem: 15% ankietowanych odpowiedziało, że zawsze, czasami - 63% uczniów, nie zawsze - 22% uczniów;
- b) nauczyciele prezentowali materiał zrozumiały: zawsze – odpowiedziało 43,5% uczniów, czasami – 43,5% ankietowanych, nie zawsze – 13% pytanych;
- c) nauczyciele zachęcali do samodzielnego myślenia: zawsze – odpowiedziało 35% badanych, czasami – 46%, nie zawsze – 19%;
- d) nauczyciele dobrze wykorzystywali czas na lekcji: zawsze – stwierdziło 33% badanych, czasami – wg 33%, nie zawsze – wg 34%.

(dowód: akta kontroli str. 158)

4.2. Prawidłowość wdrożenia szkolnych programów nauczania

Obowiązujące w Liceum programy nauczania dotyczące:

- klas I z lat 2010/2011 – 2011/2012,

- klas II i III z lat 2010/2011 - 2012/2013,

realizowane były na podstawie tzw. „starej podstawy programowej”, określonej w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 26 lutego 2002 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół⁸.

Natomiast programy obowiązujące w roku 2012/2013 w I klasach realizowane były na podstawie tzw. „nowej podstawy programowej”, wynikającej z rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy

⁷ Dz. U. z 2009 r., Nr 50, poz. 400, ze zm.

⁸ Dz. U. Nr 51, poz. 458, ze zm.

programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół⁹.

Programy takie opracowane zostały przez autorów spoza grona pedagogicznego Liceum, przy czym w przypadku „starej podstawy programowej” z 21 programów stanowiących szkolny zestaw programów nauczania w 10 przypadkach nauczyciele Liceum dokonali poprawek tych programów. Pozostałe 11 programów funkcjonowało w niezmienionej wersji. W przypadku „nowej podstawy programowej” z 21 programów stanowiących szkolny zestaw programów nauczania w 12 programach dokonane zostały poprawki przez nauczycieli. Pozostałych 9 programów realizowano w wersji niezmienionej.

Programy te wprowadzone zostały zgodnie z wymogami określonymi w art. 22a ust. 2 ustawy o systemie oświaty, tzn. zestaw szkolnych programów nauczania i podręczników na dany rok szkolny zatwierdzany był przez Dyrektora Liceum, po przedstawieniu przez nauczycieli i zaopiniowaniu przez Radę Pedagogiczną.

W przyjętych do stosowania w Liceum w latach 2010/2011 – 2012/2013 szkolnych zestawach programów nauczania ujęte zostały wszystkie obowiązkowe zajęcia edukacyjne wynikające z rozporządzeń Ministra Edukacji Narodowej: z dnia 12 lutego 2002 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych¹⁰ oraz z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych¹¹.

(dowód: akta kontroli str. 48-72 i 168)

4.3. Zgodność realizacji programów nauczania z podstawą programową kształcenia ogólnego

Obowiązujące w klasach I Liceum w roku szkolnym 2012/2013 programy nauczania języka polskiego oraz matematyki opracowane zostały przez autorów spoza grona pedagogicznego szkoły, przy czym w przypadku języka polskiego – dokonane zostały poprawki przez jej nauczycieli.

Programy te spełniały wymagania zawarte w § 4 ust. 1 pkt 1 oraz pkt 2 lit. a) – e) rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 czerwca 2012 r. w sprawie dopuszczenia do użytku w szkole programów wychowania przedszkolnego i programów nauczania oraz dopuszczenia do użytku szkolnego podręczników¹².

(dowód: akta kontroli str. 73)

Przed dopuszczeniem do użytku ww. programów nauczania Dyrektor Liceum nie zasięgnął opinii, o której mowa w § 4 ust. 2 pkt 1-3, ponieważ (jak podał w wyjaśnieniu ksiądz Dyrektor Tadeusz Bednarek):

- zasięgnięcie takich opinii nie było obowiązkowe,
- zatrudnieni w Liceum nauczyciele mianowani i dyplomowani języka polskiego (3 osoby) i matematyki (3 osoby) na zebraniach zespołów przedmiotowych: humanistycznego i matematyczno-przyrodniczego, po dyskusji wybrali wspólnie do realizacji ww. programy i związane z nimi podręczniki, które wcześniej zostały dopuszczone do użytku przez Ministerstwo Edukacji Narodowej i zaopiniowane przez ekspertów.

(dowód: akta kontroli str. 73 i 77-83)

⁹ Dz. U. z 2012 r. poz. 977

¹⁰ Dz. U. Nr 15, poz. 142, ze zm.

¹¹ Dz. U. poz. 204

¹² Dz. U. z 2012 r. poz. 752

Przyjęte w Liceum na lata szkolne 2012/2013 – 2014/2015 programy nauczania: języka polskiego, języka angielskiego, matematyki, historii, WOS, geografii, biologii, chemii i fizyki uwzględniały realizację podstawy programowej na poziomie podstawowym i rozszerzonym. Natomiast w przypadku informatyki program nauczania na ww. lata szkolne uwzględniał realizację podstawy programowej na poziomie podstawowym, ponieważ do czasu niniejszej kontroli żaden uczeń klas I Liceum z roku 2012/2013 nie zgłosił propozycji kontynuowania nauki informatyki w klasach II i III w rozszerzonym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 74)

Realizacja programu nauczania języka polskiego w klasie I roku szkolnego 2012/2013 (do czasu niniejszej kontroli) przebiegała głównie z wykorzystaniem zalecanych w podstawie programowej form pracy polegających na wykładach i lekcjach (80% lekcji). Wykorzystywana była również „burza mózgów” (13,3%) oraz prezentacja (6,7%). Nie stosowano natomiast form pracy polegających na: debacie, dramie, happeningu, symulacji, metaplanie, drzewku decyzyjnym, ponieważ (jak podała w wyjaśnieniu pani Joanna Marlicka nauczyciel uczący języka polskiego w ww. klasie):

- uczniowie klasy I Liceum z roku szkolnego 2012/2013 nie przejawiali cech zespołu klasowego, wymaganych do realizacji ww. niewykorzystywanych form pracy,
- argumentem za ograniczeniem ww. form pracy był również fakt, iż w nowej podstawie programowej liczba godzin języka polskiego została ograniczona do 4 godzin tygodniowo, co wskazywało na potrzebę skoncentrowania się na formach pracy, które ćwiczą analizę i interpretację tekstów kultury, gdyż takie właśnie umiejętności są wskazane w podstawie programowej i to właśnie one będą sprawdzane na egzaminie maturalnym w 2015 r.,
- formy pracy wskazane w programie nauczania są jedynie propozycją, a nie obowiązkiem do realizacji. Od nauczyciela i predyspozycji zespołu klasowego zależy wybór form dających najlepsze efekty kształcenia,

(dowód: akta kontroli str. 74, 84 - 85)

W trakcie realizacji programów nauczania matematyki i fizyki w klasie I roku szkolnego 2012/2013 uczniowie kilka razy w miesiącu korzystali ze sprzętu informatycznego (tablicy interaktywnej, rzutnika multimedialnego, internetu).

W programie nauczania biologii w zakresie rozszerzonym zaplanowano co najmniej dwie wycieczki, jako zajęcia terenowe, wycieczki do ogrodu zoologicznego, wycieczki do ogrodu botanicznego oraz wycieczki do muzeum przyrodniczego.

W programie do nauczania chemii zaplanowano:

- a) projekty badawcze w ramach tematu „Chemia w żywności”;
- b) eksperymenty chemiczne.

W ramach nauki matematyki w roku szkolnym 2012/2013 w Liceum zorganizowano indywidualne konsultacje dla uczniów uzdolnionych (średnio 1 uczeń w tygodniu) i dla uczniów z trudnościami w nauce (średnio 3-4 uczniów w tygodniu), każdy nauczyciel 1 godzinę tygodniowo.

(dowód: akta kontroli str. 75-76)

W ankietach pobranych od rodziców uczniów, w odpowiedzi na pytanie:

- a) czy zostali zapoznani z wymaganiami edukacyjnym w Liceum, 95% osób udzieliło twierdzącej odpowiedzi, a pozostali - negatywnej,
- b) czy przyjęte wymagania edukacyjne w Liceum zapewniają wysoki poziom wiedzy merytorycznej uczniów, 72% ankietowanych udzieliło odpowiedzi potwierdzającej, 9% – negatywnej, a pozostali nie znali odpowiedzi,
- c) czy mieli wpływ na ofertę edukacyjną, 33% pytanym potwierdziło, że poprzez wybór zajęć pozalekcyjnych, 33% – że przez wybór języka obcego, 26% nie miało wpływu, a pozostali mieli wpływ przez inne wybory.

(dowód: akta kontroli str. 162)

Spośród 33 nauczycieli, którzy wypełnili ankietę w trakcie niniejszej kontroli:

- a) 100% odpowiedziało, że mieli wpływ na wybór programu nauczania w Liceum,
- b) odnośnie wyposażenia w pomoce dydaktyczne pracowni w Liceum:
 - 73% uważało, że wyposażenie to było wystarczające do realizacji przyjętych w szkole programów nauczania,
 - 12% stwierdziło – że wyposażenie nie było wystarczające do realizacji takich programów,
 - 36% odpowiedziało, że wyposażenie było uzupełniane na bieżąco w ramach zgłaszanych potrzeb,
 - 12% stwierdziło, że wyposażenie nie było uzupełniane od roku, a wg 3% – od 2 lat lub więcej,
 - wg 18% nauczycieli – wyposażenie było nowoczesne, a żaden nauczyciel nie podał, że było przestarzałe.

Z ankiet tych wynikało ponadto, że w pracy brakowało nauczycielom następujących pomocy dydaktycznych, mogących uatrakcyjnić prowadzone lekcje: tablice multimedialnej, rzutnika multimedialnego, odtwarzacza DVD i CD.

(dowód: akta kontroli str. 160)

Wg ankiet złożonych w trakcie niniejszej kontroli przez 46 uczniów: 96% z nich zostało zapoznanych z wymogami edukacyjnymi dotyczącymi poszczególnych przedmiotów.

(dowód: akta kontroli str. 158)

4.4. Zachowanie minimalnego wymiaru obowiązkowych zajęć edukacyjnych dla danego cyklu nauczania

- 1) Wg ramowego planu nauczania obowiązującego w Liceum w latach szkolnych 2010/2011 – 2012/2013 zaplanowane wymiary godzin na realizację następujących przedmiotów obowiązkowych w zakresie podstawowym: wiedza o kulturze, historia, biologia, fizyka, chemia, geografia, technologia informacyjna, podstawy przedsiębiorczości, przysposobienie obronne, wychowanie fizyczne, religia, były zgodne z ramowym planem nauczania dla trzyletniego liceum ogólnokształcącego określonym w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 12 lutego 2002 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych. W przypadku pozostałych przedmiotów obowiązkowych realizacja ich poziomu podstawowego w ww. ramowym planie założona została w wymiarach godzin wyższych od wynikających z powołanego wyżej rozporządzenia, tzn.:

- dla nauki języka polskiego zaplanowano 15 godzin tygodniowo,
- dla nauki dwu języków obcych (język angielski + język niemiecki lub język angielski + język francuski) założono 16 godzin tygodniowo,
- dla nauczania WOS założono 3 godziny tygodniowo,
- nauczanie matematyki założono w ciągu 11 godzin tygodniowo.

W ww. ramowym planie nauczania realizacja przedmiotów w zakresie rozszerzonym również została założona w wymiarze wyższym (wynoszącym od min. 13 godzin tygodniowo do max. 32 godzin tygodniowo w okresie trzyletnim) od wynikającego z ww. rozporządzenia.

(dowód: akta kontroli str. 86 – 90)

Wicedyrektor Liceum Teresa Lesiak wyjaśniła, że dyrektor szkoły, wychodząc naprzeciw zapotrzebowaniu uczniów i prośbom rodziców, po konsultacji z nauczycielami przedmiotów, podjął decyzję o zwiększeniu o 1 godzinę tygodniowo wymiaru godzin realizowanej podstawy programowej. Głównym powodem podjęcia takiej decyzji było m.in.:

- przyjsie do szkoły uczniów o różnym poziomie wiedzy i umiejętności,
- potrzeba dostosowania programu dydaktycznego do potrzeb i możliwości uczniów,
- szczególne zapotrzebowanie na pogłębianie wiedzy i wzmożoną intensywność nauki języków obcych.

Wg tego wyjaśnienia – możliwość takiej indywidualizacji nauki dawał fakt, że Liceum jest szkołą niepubliczną i dyrektor szkoły ma prawo do zaspakajania potrzeb edukacyjnych uczniów i ich rodziców. Dolozenie po 1 godzinie tygodniowo do zajęć w zakresie rozszerzonym pozwalało na bardziej wnikliwe i ciekawsze prowadzenie zajęć, rozwijanie zainteresowań uczniów i bardziej efektywne przygotowanie do matury.

(dowód: akta kontroli str. 93- 95)

W ramowym planie nauczanie wprowadzonym w Liceum na lata szkolne 2012/2013 – 2014/2015 (nowa podstawa programowa) nauka większości przedmiotów założona została w wymiarach godzin wynikających z rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych, z wyjątkiem nw. przedmiotów, których nauczanie założone zostało w wymiarach wyższych od wynikających z ww. rozporządzenia, tj.:

- dla bloku: język angielski + język niemiecki na poziomie podstawowym założono nauczanie w ciągu 480 godzin w cyklu trzyletnim,
- dla bloku: język angielski + język francuski na poziomie podstawowym – jak wyżej,
- dla historii na poziomie rozszerzonym zaplanowano naukę w ciągu 300 godzin w cyklu trzyletnim,
- dla WOS na poziomie rozszerzonym – 240 godzin,
- dla matematyki na poziomie podstawowym – 330 godzin; poziom rozszerzony: 240,
- dla biologii, geografii, chemii i fizyki na poziomach rozszerzonych: po 300 godzin,
- dla informatyki na poziomie rozszerzonym – 240 godzin.

(dowód: akta kontroli str. 90 - 92)

Wicedyrektor Liceum Teresa Lesiak wyjaśniła, że w związku z wprowadzeniem w Liceum nowej podstawy programowej, po rozpoznaniu poziomu wiedzy i potrzeb uczniów, godziny dołożone do zajęć na poziomie podstawowym z języka nowożytnego (drugiego) pozwolą na nauczanie tego języka w stopniu zadawalającym, umożliwiającym swobodne posługiwanie się nim oraz do podjęcia w klasie II decyzji o kontynuowaniu tego języka w zakresie rozszerzonym. Dołożenie 1 godziny tygodniowo w klasie III na nauczanie matematyki pozwoli na efektywniejsze przygotowanie uczniów do matury i da wszystkim takie same szanse wyćwiczenia rozwiązywania arkusza maturalnych. Po rozeznaniu w I semestrze klasy I wyboru uczniów i po konsultacjach z nauczycielami przedmiotów, dyrektor szkoły podjął decyzję o realizacji podstawy programowej w zakresie rozszerzonym zwiększonej o 1 godzinę tygodniowo w cyklu trzyletnim. Pozwoli to na lepsze przygotowanie uczniów do matury, praktyczne poznanie niektórych treści np. z biologii, chemii czy geografii. Taki układ godzinowy zaspokaja potrzeby i oczekiwania uczniów i ich rodziców.

(dowód: akta kontroli str. 93 i 95)

- 2) Realizacja zajęć edukacyjnych z przedmiotów objętych maturą, w relacji do planowanych liczb godzin przewidzianych w szkolnym planie nauczania na lata 2009/2010 – 2011/2012, dla oddziałów, które ukończyły Liceum w roku szkolnym 2011/2012, kształtowała się na poziomie od 91% dla geografii w klasie III_A do 100% dla chemii w klasie III_B i fizyki w klasie III_A, przy czym, jak podano już wyżej, ramowy plan Liceum na ww. lata szkolne zakładał wymiary zajęć edukacyjnych z języka polskiego, matematyki, języka angielskiego i WOS wyższe od wynikających z rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 12 lutego 2002 r.

(dowód: akta kontroli str. 96)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Liceum w zbadanym zakresie.

5. Wspieranie kształcenia uczniów z trudnościami w nauce i zaburzeniami rozwojowymi

Opis stanu
faktycznego

5.1. W roku szkolnym 2012/2013 do Liceum uczęszczało 14 uczniów posiadających opinie z poradni psychologiczno-pedagogicznej lub specjalistycznej, potwierdzające posiadanie przez tych uczniów dysleksji rozwojowej. Zalecane w tych opiniach formy pomocy były realizowane przez szkołę dla wszystkich uczniów i polegały na:

- ocenianiu przez nauczycieli prac pisemnych w sposób dostosowany do możliwości ucznia,
- stosowaniu ustnego egzekwowania wiedzy od ucznia,
- ocenianiu prac pisemnych za ich wartość merytoryczną i stylistyczną, z pominięciem aspektu ortograficznego,
- wydłużaniu czasu dla pisemnych form sprawdzania wiedzy,
- umożliwieniu uczniom odpowiedzi ustnej zamiast pisemnej.

W trakcie roku szkolnego 2012/2013 w Liceum zorganizowano następujące zajęcia pozalekcyjne dla potrzeb wsparcia uczniów z trudnościami w nauce:

- zajęcia z matematyki, 1 godzina tygodniowo, dla 12 uczestników, przy frekwencji 95%,
- konsultacje z fizyki, 1 godzina tygodniowo, dla 7 uczniów, frekwencja 100%,
- konsultacje z chemii, 1 godzina tygodniowo, dla 10 uczestników, przy frekwencji 100%,
- zajęcia wyrównawcze z języka polskiego, dla 6 uczniów, frekwencja 100%,
- dodatkowo nauczyciele podczas swoich konsultacji prowadzili indywidualne zajęcia z tymi uczniami (plan konsultacji zamieszczony był na stronie internetowej LO).

(dowód: akta kontroli str. 97-105,197)

W Statucie Liceum zawarty został zapis stanowiący, że szkoła w szczególności umożliwia uczniom potrzebującym pomocy bardziej indywidualne wsparcie według potrzeb ucznia i możliwości szkoły. W dokumencie tym brak innych zapisów w ww. zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 15-31)

W ww. okresie do Liceum nie uczęszczali uczniowie posiadający orzeczenia z poradni psychologiczno-pedagogicznej. Pomocą psychologiczno-pedagogiczną nie objęto innych uczniów niż ww., ponieważ nie było takiej potrzeby i wniosków rodziców.

(dowód: akta kontroli str. 97-104)

5.2. W roku 2012/2013 do Liceum nie uczęszczali uczniowie, którzy uzyskali w roku 2011/2012 promocję z poprawką. W tym czasie w szkole tej uczył się 1 uczeń, który nie uzyskał promocji w roku 2011/2012. Brak tej promocji nie wynikał z uwagi na trudności w nauce, lecz z przyczyn zdrowotnych (wypadek komunikacyjny). W związku z powyższym nie zaszła potrzeba zorganizowania zajęć wspierających dla ww. typów uczniów.

(dowód: akta kontroli str. 106 - 107)

Wg sprawozdania z działań podejmowanych w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w Liceum w roku 2012/2013, sporządzonego przez psychologa zatrudnionego w szkole - zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach¹³, do takich działań należało:

- założenie kart indywidualnych potrzeb uczniów dla uczniów z opiniami z poradni psychologiczno-pedagogicznej, którzy zgłosili te opinie w związku z deklaracjami maturalnymi,
- przeprowadzenie w klasie IIIA zajęć o charakterze wykładowym oraz warsztatowym z elementami dyskusji, dotyczących efektywnych sposobów radzenia sobie ze stresem, zarządzania sobą w czasie oraz technik skutecznego uczenia się,
- proponowanie uczniom posiadającym opinie z poradni psychologiczno-pedagogicznej pomocy dotyczącej technik uczenia się, sprawnego pisania, itp. Uczniowie nie zgłosili jednak chęci do uczestniczenia w takich zajęciach, tłumacząc swoją niechęć brakiem czasu.

(dowód: akta kontroli str. 108)

¹³ Dz. U. Nr 228, poz. 1487

Z ankiet złożonych przez 43 rodziców w trakcie niniejszej kontroli wynikało, że:

- w szkole dostęp do pomocy ze strony psychologa był dobry dla 42% ankietowanych, dostateczny – dla 16% odpowiadających, niewystarczający – dla 2%, pozostali (40%) nie znali odpowiedzi,
- dostęp do pedagoga był dobry dla 42% ankietowanych, dostateczny – dla 16% rodziców, niewystarczający – dla 2% pytanym, nie widziało – 40% rodziców,
- dostęp do logopedy był dobry dla 21% pytanym, dostateczny dla 9% rodziców, niewystarczający dla 2% rodziców, brak go było wg 2% rodziców, nie znało odpowiedzi 63% rodziców.

(dowód: akta kontroli str. 162 - 163)

Spośród 33 nauczycieli ankietowanych w trakcie niniejszej kontroli, w odpowiedzi na pytanie, czy mogą liczyć na pomoc psychologa lub pedagoga szkolnego w procesie wspierania rozwoju uczniów ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi, 42% udzieliło twierdzącej odpowiedzi; 48%, że raczej tak, 3% udzieliło odpowiedzi negatywnej, 3% – że raczej nie.

(dowód: akta kontroli str. 160)

Wg ankiet złożonych w trakcie niniejszej kontroli przez 46 uczniów:

- z pomocy psychologa w szkole mogło korzystać: zawsze kiedy potrzebowało – 52% ankietowanych, czasami – 15% uczniów, nie posiadało wiedzy w tym zakresie – 33% uczniów,
- z pomocy pedagoga mogło korzystać w szkole: zawsze kiedy potrzebowało – 26% pytanym, czasami – 20% uczniów, nie mogło korzystać – 2% uczniów, nie posiadało wiedzy w tym zakresie – 52% uczniów,
- z pomocy logopedy w szkole mogło korzystać: zawsze kiedy potrzebowało – 15% uczniów, czasami – 9% uczniów, nie mogło korzystać – 2% uczniów, nie posiadało wiedzy w tym zakresie – 74% uczniów.

(dowód: akta kontroli str. 158)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Liceum w zbadanym zakresie.

6. Wspieranie kształcenia uczniów uzdolnionych

Opis stanu
faktycznego

6.1. W roku szkolnym 2011/2012 do Liceum uczęszczało czterech uczniów, z których:

- 1 otrzymywał stypendium Prezesa Rady Ministrów (kl. IIA), nr 944,
- 1 uczeń (z kl. IIIB, nr 924) został w ww. roku szkolnym laureatem konkursu przedmiotowego (I miejsce na szczeblu diecezjalnym w ogólnopolskiej Olimpiadzie Franciszkańskiej Wiedzy o Świętym Maksymilianie Marii Kolbe),
- 1 uczeń (z kl. IIIA, nr 898) został w ww. roku laureatem olimpiady przedmiotowej (XLIII Olimpiady Języka Rosyjskiego),
- 2 uczniów z kl. IIA uzyskało w roku 2011/2012 promocję z wyróżnieniem (w tym 1 uzyskujący stypendium Prezesa Rady Ministrów), nr 944 i nr 938.

(dowód: akta kontroli str. 139)

W roku szkolnym 2012/2013 dwu uczniów (nr 944 i nr 938) uczęszczało na nw. zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia:

a) uczeń nr 938:

- zajęcia indywidualne z historykiem, w wymiarze 2 godzin tygodniowo (frekwencja 100%),

- zajęcia z Akademii Koszykówki, w wymiarze 6 godzin tygodniowo, frekwencja 100%,
- b) uczeń 944:
 - zajęcia służące przygotowaniu do ogólnopolskiego konkursu „Tischnerowskie drogowskazy” (II miejsce), w wymiarze 2 godzin tygodniowo (frekwencja 100%),
 - przygotowanie do konkursu informatycznego (II miejsce), w wymiarze 2 godzin tygodniowo (frekwencja 100%).

Ponadto, w ww. roku szkolnym w zajęciach rozwijających zainteresowania i uzdolnienia uczestniczyło kolejnych dwu uczniów Liceum:

- a) uczeń nr 1009, w zajęciach (2 godziny tygodniowo, frekwencja 100%) przygotowujących do konkursów fotograficznych organizowanych w roku 2012/2013:
- b) uczeń nr 973, w zajęciach z języka francuskiego, w wymiarze 1 godziny tygodniowo, frekwencja 100%.

(dowód: akta kontroli str. 140)

6.2. Rozeznanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz indywidualnych możliwości psychofizycznych uczniów, w tym uczniów szczególnie uzdolnionych, prowadzone było w Liceum poprzez:

- prowadzenie rozmów kwalifikacyjnych z uczniami podczas ich rekrutacji, w czasie których poznawane są oczekiwania ucznia i rodziców względem szkoły jak również indywidualne możliwości ucznia,
- analizowanie przez wychowawcę notatki z rozmowy kwalifikacyjnej oraz złożonych przez ucznia dokumentów,
- wyjazdy integracyjne uczniów klas I z udziałem wychowawców i psychologa, w trakcie których podczas zajęć integracyjnych, zajęć sportowych i indywidualnych rozmów poznawani są uczniowie,
- przedstawianie uczniom oferty kół przedmiotowych, kół zainteresowań, zajęć sportowych,
- przyjmowanie wniosków uczniów o zajęcia edukacyjne, inne niż proponowane przez szkołę,
- przedstawienie przez szkołę propozycji konsultacji, a także oferty zajęć z psychologiem.

(dowód: akta kontroli str. 169-171)

W roku szkolnym 2012/2013 w Liceum zorganizowane zostały następujące zajęcia pozalekcyjne dla rozwoju uczniów najzdolniejszych:

- 1) indywidualne zajęcia z historii i WOS-u, dla 1 ucznia, w wymiarze 2 godzin tygodniowo, przy frekwencji 100%,
- 2) zajęcia z języka polskiego dla 3 uczniów (w wymiarze 2 godzin tygodniowo, przy frekwencji 96%),
- 3) zajęcia przygotowujące do konkursów literackich, recytatorskich, poezji, dla 3 osób, w wymiarze 2 godzin tygodniowo, przy frekwencji 94%,
- 4) zajęcia poszerzające i pogłębiające wiedzę z dziedziny fizyki, dla 2 osób, w wymiarze 2 godzin tygodniowo, przy frekwencji 100%,
- 5) zajęcia z informatyki, dla 2 osób, w wymiarze 1 godziny tygodniowo, przy frekwencji 100%,
- 6) zajęcia o technikach fotografowania, komputerowym obrabianiu zdjęć i omawianie regulaminów ciekawych konkursów fotograficznych oraz

- doradztwo w wyborze obiektów, dla 2 osób, w wymiarze 1 godziny tygodniowo, przy frekwencji 100%,
- 7) zajęcia dotyczące kultury i historii Francji, dla 2 osób, w wymiarze 1 godziny tygodniowo, przy frekwencji 100%,
- 8) zapewnienie uczestniczenia uczniów w wykładach, konwersatoriach, zajęciach kół naukowych proponowanych przez uczelnie łódzkie np. Uniwersytet Łódzki, Politechnikę Łódzką (jeśli są do szkoły kierowane takie propozycje lub jeśli uczniowie mają takie zapotrzebowanie to wykładowcy zapraszani są do szkoły np. wykłady z zakresu prawa, genetyki i inne), dla grup od 1 do 3 osób, w wymiarze 1-2 godzin tygodniowo, przy frekwencji 100 %.

Ww. zajęcia organizowane były w odpowiedzi na zgłoszenie przez uczniów uzasadnionych potrzeb edukacyjnych, w uzgodnieniu z nauczycielem przedmiotu lub nauczycielem - opiekunem ucznia, po wyrażeniu zgody przez dyrektora szkoły na prowadzenie takich zajęć celowych, będących najczęściej zajęciami indywidualnymi.

(dowód: akta kontroli str. 141)

Wg ankiet złożonych w trakcie kontroli przez rodziców:

- oferta dodatkowych zajęć pozalekcyjnych była odpowiednia dla większości rodziców (72% odpowiadających), za duża była dla 2% rodziców, a za mała – dla 14% rodziców. Pozostali rodzice nie mieli zdania w tym zakresie,
- szkoła zapewniała dostateczną pomoc uczniom mającym problemy w nauce: wg 49% odpowiadających, nie zapewniała – wg 16% rodziców, 35% rodziców nie знаło odpowiedzi.

(dowód: akta kontroli str. 162 -163)

Nauczyciele wypełniający ankiety w trakcie niniejszej kontroli potwierdzili, że dyrektor szkoły wspiera nauczycieli w przygotowaniu uczniów do udziału w konkursach, olimpiadach, zawodach pozaszkolnych (odpowiedzi twierdzącej – tak i raczej tak - udzieliło 91% ankietowanych).

(dowód: akta kontroli str. 160)

Wg ankiet złożonych w trakcie niniejszej kontroli przez 46 uczniów:

- a) w szkole mogło rozwijać swoje zainteresowania poprzez uczestniczenie w zajęciach pozalekcyjnych – 41% ankietowanych; nie wszystkie – 39% uczniów, odpowiedzi przeczącej udzieliło 20% pytanych,
- b) w razie problemów w nauce o pomoc do nauczyciela mogło zwrócić się: zawsze – 61% uczniów, często – 37% odpowiadających, rzadko – 2% uczniów,
- c) z płatnych zajęć pozalekcyjnych korzystało: regularnie co najmniej 2 razy w tygodniu – 33% uczniów, regularnie 1 raz w tygodniu – 24% uczniów, sporadycznie – 9% uczniów; odpowiedzi przeczącej udzieliło 35% uczniów.

(dowód: akta kontroli str. 158)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze.

7. Wspieranie rozwoju zainteresowań uczniów

Opis stanu
faktycznego

Oferta Liceum dotycząca różnego rodzaju zajęć edukacyjnych, sportowych, kulturalnych przedstawiana była uczniom na początku roku szkolnego. Nauczyciele przedmiotów zachęcali uczniów do uczestniczenia w zajęciach kół przedmiotowych, na których uczeń może poszerzyć swoją wiedzę i przygotować się do konkursów i olimpiad. Szkoła była również otwarta na propozycje uczniów i jeśli zaszła potrzeba zorganizowania zajęć, których nie było w jej ofercie, to w uzgodnieniu z dyrektorem szkoły takie zajęcia odbywały się.

Na zebraniach z rodzicami na początku września wychowawcy klas przedstawiali propozycje zajęć, a także oferta ta była dostępna na tablicach informacyjnych w szkole i na stronie internetowej szkoły.

(dowód: akta kontroli str. 156-157)

W roku szkolnym 2012/2013 w Liceum prowadzone były następujące zajęcia pozalekcyjne dla ogółu uczniów w celu rozwoju ich zainteresowań i zagospodarowania czasu wolnego:

- 1) zajęcia rozwijające uzdolnienia, dla 6 osób, w wymiarze 2 godzin tygodniowo (frekwencja 100%),
- 2) zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia (dla grup 5-40 osób, w wymiarze 1-2 godzin tygodniowo, frekwencja 100%),
- 3) indywidualne zajęcia z nauczycielem przedmiotu, organizowane w odpowiedzi na zgłoszenie przez uczniów potrzeb w tym zakresie, po konsultacji z nauczycielem przedmiotu,
- 4) przygotowanie do konkursów, dla 16 osób, w wymiarze 1-2 godziny tygodniowo, frekwencja 100%,
- 5) zajęcia sportowe – dla grup od 2 do 12 uczniów, w wymiarze głównie 2 godzin tygodniowo (Akademia koszykówki – 6 godzin tygodniowo), przy frekwencji od 94% do 100%,
- 6) wyjazdy i wycieczki o charakterze edukacyjnym i wypoczynkowym,

(dowód: akta kontroli str. 142-143)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹⁴, odstępuje od sformułowania wniosków.

¹⁴ Dz. U. z 2012 r., poz. 82, zwanej dalej ustawą o NIK

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

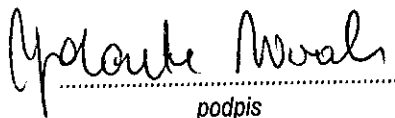
Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Łodzi.

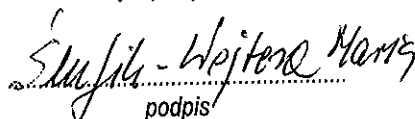
W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Łódź, dnia 21 maja 2013 r.

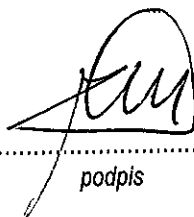
Kontrolerzy
Jolanta Nowak
Główny specjalista k.p.

.....
podpis

Maria Ślufik - Wojtera
Główny specjalista k.p.

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi
Z upoważnienia Dyrektora
Andrzej Cieniewski
Wicedyrektor

.....
podpis

